

Психолого-педагогічні умови застосування інноваційних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

Максимець С.^{a1}

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Анотація

У статті розглянуто проблему застосування інноваційних технологій у корекційній роботі з дітьми молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення. Актуальність дослідження зумовлена зростанням кількості дітей із мовленнєвими труднощами та потребою модернізації традиційних підходів до корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивної освіти. Проаналізовано сучасні наукові підходи до використання цифрових і інтерактивних засобів у логопедичній практиці, з'ясовано особливості їх застосування у процесі формування мовленнєвих навичок у молодших школярів. Визначено основні групи інноваційних технологій, що використовуються у корекційній педагогіці, а також окреслено труднощі, пов'язані з їх впровадженням у практичну діяльність фахівців. Обґрунтовано психолого-педагогічні умови ефективного використання інноваційних технологій, серед яких розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності спеціалістів, наявність відповідного методичного забезпечення, індивідуалізація корекційних впливів з урахуванням вікових та психофізичних особливостей дітей, а також взаємодія фахівців із батьками та інклюзивно-ресурсними центрами. Показано, що результативність застосування інноваційних засобів залежить від їх цілеспрямованої інтеграції у корекційно-розвивальний процес та від системності використання у логопедичній роботі. Результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності логопедів, у роботі фахівців спеціальної освіти та у системі професійної підготовки майбутніх педагогів.

Ключові слова: інноваційні технології; мовленнєві порушення; корекційна педагогіка; спеціальна психологія; логопедична робота.

Psychological and Pedagogical Conditions for the Application of Innovative Technologies in Corrective Work with Children with Speech Disorders

Maksymets S.^{a1}

Zhytomyr Ivan Franko State University, Ukraine

Article type: Research article

Abstract

The article examines the problem of applying innovative technologies in corrective work with primary school children who have speech disorders. The relevance of the study is determined by the increasing prevalence of speech impairments among children and the need to modernize traditional approaches to corrective and developmental work within inclusive education. The paper analyzes contemporary scientific approaches to the use of digital and interactive tools in speech therapy practice and identifies the specific features of their application in the process of speech development of younger schoolchildren. The main types of innovative technologies used in corrective pedagogy are characterized, and the key difficulties related to their implementation in professional practice are identified. The study substantiates psychological and pedagogical conditions necessary for the effective use of innovative technologies, including the development of information and communication competence of specialists, the availability of appropriate methodological support, the individualization of corrective interventions according to the age and psychophysical characteristics of children, and cooperation between specialists, parents, and inclusive resource centers. It is shown that the effectiveness of innovative technologies depends on their purposeful integration into the corrective and developmental process and on the systematic use of digital tools in speech therapy practice. The results of the study may be applied in practical speech therapy work and in the professional training of specialists in special education.

Keywords: innovative technologies; speech disorders; corrective pedagogy; special psychology; speech therapy.

¹ Corresponding author

E-mail address: smmaksimets@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2717-564X>

<https://doi.org/10.37203/kibit.2026.54.11>

Received: 05.12.2025

Revised: 18.12.2025

Accepted: 23.12.2025

How to cite this article: Maksymets, S. (2026). Psychological and pedagogical conditions for the application of innovative technologies in corrective work with children with speech disorders. *Herald of Kyiv Institute of Business and Technology*, 54(1), 98-105. <https://doi.org/10.37203/kibit.2026.54.11>

© 2026 The Author(s). This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

Вступ

Одним із найпоширеніших типів порушень, з якими стикається сучасна система освіти, є мовленнєві порушення у дітей, що негативно впливають не лише на сформованість мовлення, а й на всі компоненти навчальної діяльності, процеси соціалізації та особистісного становлення дитини. Недостатній рівень мовленнєвого розвитку ускладнює засвоєння навчального матеріалу, обмежує комунікативні можливості, знижує навчальну мотивацію та часто стає чинником виникнення вторинних емоційно-вольових і поведінкових труднощів. Тож організація ефективної логопедичної допомоги набуває особливого значення в умовах сучасної школи, зокрема у контексті інклюзивної та корекційно-розвивальної освіти. Сучасні соціокультурні трансформації, процеси цифровізації освіти й активний розвиток інформаційного простору зумовлюють необхідність оновлення підходів до корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення. Традиційні логопедичні методики, попри їх доведену ефективність, потребують доповнення інноваційними технологіями, здатними підвищити результативність корекційного впливу, забезпечити індивідуалізацію навчання та відповідати потребам і можливостям дитини. У цьому контексті особливої актуальності набуває інтеграція мультимедійних засобів, інтерактивних освітніх платформ, логопедичних мобільних застосунків, елементів арттерапії та технологій сенсорної інтеграції у систему логопедичної допомоги. Застосування інноваційних технологій у корекційній роботі створює умови для активізації пізнавальної діяльності дітей, підвищення їх мотивації до мовленнєвих вправ, розвитку самостійності та залученості до освітнього процесу. Цифрові та інтерактивні засоби дозволяють адаптувати логопедичний вплив до індивідуальних особливостей мовленнєвого розвитку дитини, темпу засвоєння матеріалу, рівня сформованості психічних функцій, забезпечують можливість варіативності та гнучкості корекційних програм.

Проблематика впровадження інноваційних підходів у логопедичну практику розробляється у вітчизняній корекційній педагогіці та спеціальній психології. Обґрунтовано можливості використання інтерактивних засобів, арттерапевтичних технологій, медіаосвітніх ресурсів і цифрових інструментів у роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями (Волошина, 2020; Чеховська, 2018; Ткаченко, 2019; Тарасевич, 2020; Шевченко, 2021), окремі аспекти застосування авторських електронних засобів навчання, логопедичних тренажерів, мобільних застосунків («ЗвукоГрай», «Логотренажер») і методів сенсорної інтеграції (Циганок, 2021; Козловська, 2022).

Водночас аналіз наукових джерел свідчить про недостатню систематизацію питань інтеграції інноваційних педагогічних технологій у практику корекційно-розвивальної роботи з дітьми молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення. Залишається актуальною проблема визначення педагогічних умов, методичних підходів і критеріїв ефективності застосування інноваційних технологій у логопедичній практиці, що зумовлює потребу в подальших цілеспрямованих наукових дослідженнях у цьому напрямі.

Метою статті є обґрунтування психолого-педагогічних умов ефективного застосування інноваційних технологій у корекційній роботі з дітьми молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення.

Методи та матеріали

У дослідженні використано теоретичні методи аналізу та узагальнення наукових джерел із проблем спеціальної психології, спеціальної педагогіки й логопедії, емпіричні методи (анкетування педагогів-логопедів закладів загальної середньої освіти щодо застосування інноваційних технологій у корекційно-розвивальному навчанні дітей з порушеннями мовлення). Студіювання джерел дозволило визначити сучасні підходи до використання інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі та виокремити ключові проблеми їх практичного застосування (European Agency, 2022; UNESCO, 2020).

Результати

Аналіз даних опитування свідчить про достатній рівень професійного досвіду більшості респондентів, що дозволяє обґрунтовано оцінювати педагогічні засоби та підходи, які ними використовуються у корекційній роботі з дітьми молодшого шкільного віку: 26% респондентів мали досвід логопедичної роботи до 3 років, 48% – 3-5 років, 21% – 6-10 років, 5% – більше 10 років.

Серед типів порушень найчастіше виявлено фонетико-фонематичні порушення (55%) та затримку мовленнєвого розвитку (27%), загальне недорозвинення мовлення (9%), заїкання (логоневроз) (9%) (Рис. 1).

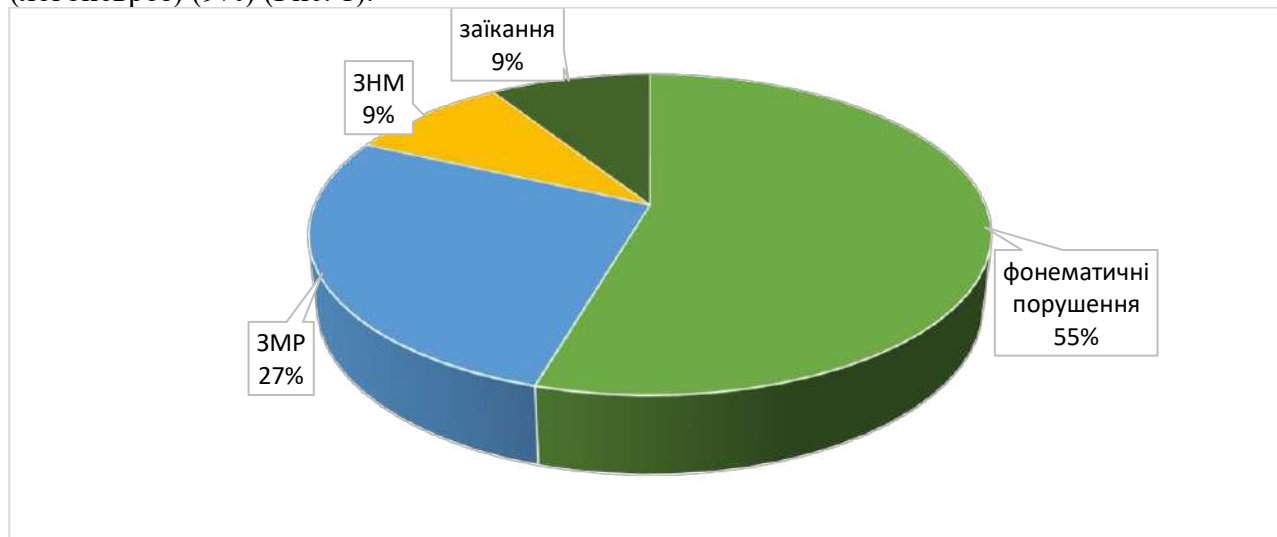

Рисунок 1. Типи мовленнєвих порушень у молодших школярів

Педагоги зазначили, що використовують інноваційні технології зрідка, за потреби (Рис.2), що вказує на тенденцію прагнення до їх застосування.

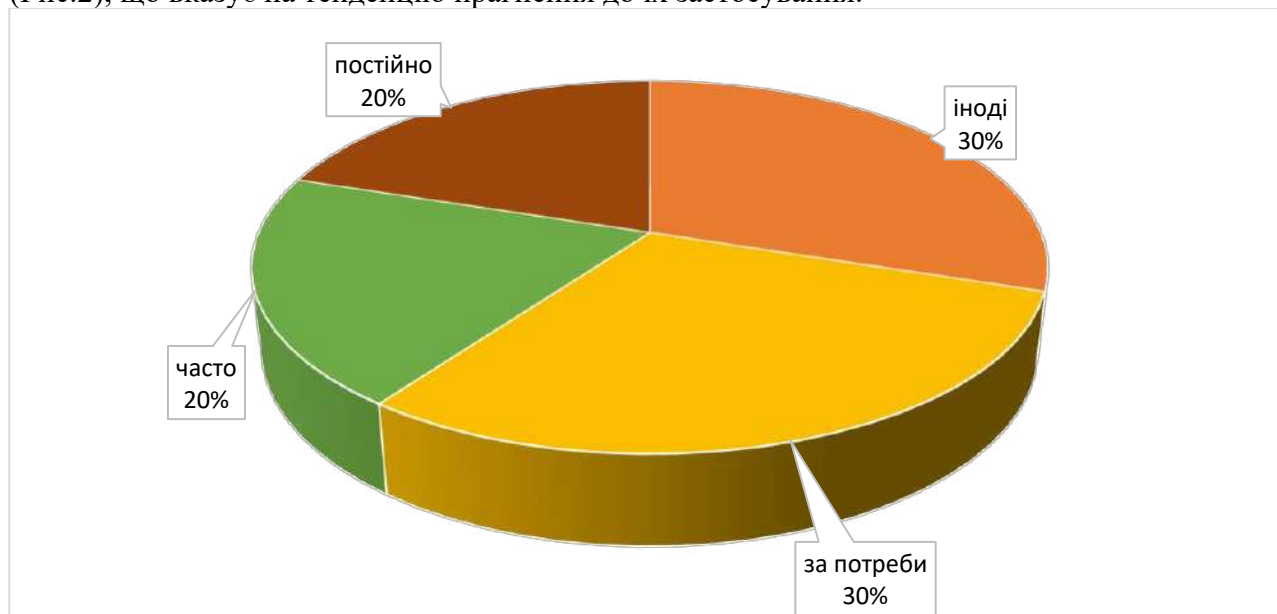

Рисунок 2. Частота використання інноваційних технологій у корекційній роботі з дітьми молодшого шкільного віку

Було з'ясовано активність використання педагогами-логопедами інноваційних технологій (Табл.1). Сумарне значення даних перевищує 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповідей.

Таблиця 1

*Використання інноваційних технологій у корекційній роботі
з дітьми молодшого шкільного віку*

Вид інноваційних технологій	Частка респондентів (%)
Мультимедійні презентації	60
Логопедичні комп'ютерні програми	50
Мобільні застосунки	33
Інтерактивні дошки	26
Цифрові арттерапевтичні інструменти	13

Звідси, у логопедичній практиці найбільш активно використовуються мультимедійні презентації, на що вказали 60% опитаних фахівців. Половина респондентів (50%) застосовує логопедичні комп'ютерні програми, а мобільні застосунки залучаються у корекційній роботі приблизно третинною логопедів (33%). Менш поширеним є використання інтерактивних дошок (26%) та цифрових арттерапевтичних інструментів (13%), що може свідчити про обмежену доступність відповідного обладнання чи недостатню обізнаність педагогів щодо їх корекційного потенціалу.

Водночас результати опитування виявили труднощі, які перешкоджають ефективному впровадженню інноваційних технологій у корекційну роботу з дітьми молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення. Найбільш поширеною проблемою логопеди називають недостатнє технічне забезпечення закладів освіти (60%). Значна частина респондентів підкреслює низький рівень сформованості ІКТ-компетентності (45%) та брак методичних рекомендацій щодо використання цифрових ресурсів у логопедичній практиці (40%). Окрему увагу фахівці звертають на недостатній рівень співпраці з батьками учнів (30%), що ускладнює системність і результативність корекційного впливу.

Отримані дані доводять актуальну потребу в організації цілеспрямованої підтримки та професійного супроводу логопедів у процесі впровадження інноваційних технологій у корекційно-розвивальну роботу, найбільш затребувані форми яких визначили самі респонденти: участь у спеціалізованих курсах і тренінгах з використання ІКТ у логопедичній діяльності (70%), забезпечення методичними посібниками та практичними рекомендаціями (60%), створення можливостей для обміну професійним досвідом між фахівцями (40%).

У відкритих відповідях логопеди наголошували на доцільності розробки чітких інструкцій щодо застосування цифрових логопедичних ресурсів, створення єдиної онлайн-платформи для обміну навчально-методичними матеріалами, посилення співпраці з фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ). Реалізація зазначених пропозицій сприятиме підвищенню ефективності використання інноваційних технологій у корекційній роботі та якості логопедичної допомоги дітям із порушеннями мовлення.

Результати діагностичного обстеження рівня мовленнєвого розвитку молодших школярів переконливо свідчать про доцільність і необхідність залучення інноваційних технологій у корекційно-розвивальну роботу. Водночас аналіз результатів анкетування логопедів підтвердив актуальність проблеми наукового обґрунтування педагогічних умов ефективного використання інноваційних засобів у роботі з дітьми молодшого шкільного віку, які мають мовленнєві порушення.

Опитування фахівців виявило, що процес упровадження інноваційних технологій у логопедичну практику ускладнюється низкою об'єктивних і суб'єктивних чинників. До чільних бар'єрів належать недостатній рівень технічного забезпечення закладів освіти,

обмежена сформованість ІКТ-компетентності частини логопедів, дефіцит науково-методичних рекомендацій щодо використання цифрових ресурсів та недостатня взаємодія з батьками дітей. Отримані дані дають підстави стверджувати, що наявність сучасних інноваційних інструментів (мобільних застосунків, інтерактивних платформ, цифрових арттерапевтичних засобів, інтерактивних логопедичних комплексів тощо) сама по собі не забезпечує підвищення ефективності корекційної роботи. Результативність використання інноваційних технологій можлива лише за умови їх цілеспрямованої інтеграції у систему корекційно-розвивального навчання, що передбачає відповідність застосовуваних засобів віковим та індивідуальним особливостям дітей, етапності, а передусім – готовність усіх учасників освітнього процесу до впровадження змін і взаємодії у нових форматах.

У межах цього дослідження педагогічні умови – спеціально організована сукупність організаційних, змістових, технологічних і соціально-психологічних чинників, які цілеспрямовано створюються логопедом у взаємодії з педагогічним колективом та батьками для забезпечення оптимального й результативного використання інноваційних технологій у корекційній роботі з молодшими школярами з порушеннями мовлення. З урахуванням результатів теоретичного аналізу наукових джерел і даних емпіричного дослідження було визначено та обґрунтовано провідні психолого-педагогічні умови ефективного застосування інноваційних технологій (Табл.2).

Таблиця 2

*Психолого-педагогічні умови ефективного застосування
інноваційних технологій у корекційній роботі*

<i>Психолого-педагогічна умова</i>	<i>Зміст умови</i>	<i>Очікуваний результат</i>
Врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей	Цілеспрямований добір інноваційних технологій відповідно до типу мовленнєвого порушення, рівня пізнавального розвитку та емоційного стану дитини	Підвищення мотивації до корекційних занять, зростання мовленнєвої активності
Професійна та ІКТ-готовність логопеда	Сформованість цифрових і методичних компетентностей, уміння інтегрувати інноваційні технології у традиційну логопедичну роботу	Підвищення ефективності та якості корекційно-розвивального процесу
Створення розвивального корекційного середовища	Наявність технічних засобів, логопедичних програм, інтерактивних ресурсів та методичного забезпечення	Індивідуалізація корекційного впливу, стабільна динаміка мовленнєвого розвитку
Партнерська взаємодія з батьками	Залучення родини до використання інноваційних засобів для закріплення мовленнєвих умінь у позаурочний час	Перенесення сформованих навичок у повсякденне мовленнєве спілкування

Висновок

Застосування інноваційних технологій у корекційній роботі з дітьми молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення є перспективним напрямом удосконалення логопедичної практики. Ефективність використання цифрових та інтерактивних засобів залежить від комплексу психолого-педагогічних умов, які забезпечують їх цілеспрямовану інтеграцію у корекційно-розвивальний процес:

- поетапне включення інноваційних засобів у структуру заняття (мотиваційний етап – мультимедійна казка, основний етап – вправи на артикуляцію і фонематичне сприймання з використанням логопедичних програм, заключний етап – релаксаційні арт- чи музикотерапевтичні вправи);
- збереження логіки класичної логопедичної методики (послідовність: постановка – автоматизація – диференціація – введення в мовлення), але із застосуванням інноваційних інструментів на кожному етапі;
- варіативність форм роботи: індивідуальні та малі групові заняття з використанням інтерактивних дощок, сенсорних панелей, мобільних застосунків, пісочної терапії, біофідбек-комплексів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з експериментальною перевіркою ефективності визначених умов і розробленням методичних рекомендацій щодо використання інноваційних технологій у логопедичній практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Барсуковська, Г. (2024). Модель логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. *Суспільство та національні інтереси*, 4, 234–246.
- Волошина, Л. (2020). *Корекційна педагогіка: теорія і практика*. Наука.
- Галущенко, В. (2016). Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. *Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки*, 7, 62–70.
- Гринькова, Н., Шагай, Н. (2024). Сучасні аспекти та напрями вдосконалення логопедичної роботи в інклюзивно-ресурсному центрі. *Нова педагогічна думка*, 4, 50–54.
- Дичківська, І. (2025). Інноваційні технології у корекційно-логопедичній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *Перспективи та інновації науки*, 3, 465–473.
- Жадленко, І. (2015). Інноваційні підходи у логопедичній роботі з дітьми з особливими потребами за умов використання корекційно-компенсаційних технологій. *Актуальні питання корекційної освіти*, 6, 106–117.
- Кабінет Міністрів України. (2024, 7 червня). Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024–2026 роки (Розпорядження № 527-р). *Zakon.rada.gov.ua*.
- Клепар, М. (2022). Використання музикотерапії у роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами. *Наукові записки ЦДПУ імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*, 206, 37–43.
- Козловська, О. (2022). Інноваційні інструменти в логопедичній практиці. *Габітус*, 34, 112–118.
- Курєнкова, А. (2023). Інноваційні технології мовленнєвого розвитку дітей з ЗНМ в роботі вчителя-логопеда. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 62, 248–254.
- Лященко, В. (2024). Сучасні інформаційні технології та ігрові прийоми в корекційній роботі вчителя-логопеда. *Природничі науки та освіта: сучасний стан і перспективи розвитку*, 310–313.

- Притиковська, С., Гіренко, Н., Співак, Л. (2024). Ефективні технології у діяльності логопеда у дошкільному закладі освіти. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 1, 161–174.
- Стахова, Л. (2021). Застосування елементів сенсорної інтеграції в логопедичній роботі з дітьми дошкільного віку. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 151–156.
- Тарасевич, О. (2020). Арттерапія в корекційно-розвивальній роботі. *Спеціальна освіта*, 3, 56–63.
- Ткаченко, Т. (2019). Інформаційно-комунікаційні технології в логопедії. *Педагогічні інновації*, 1, 44–51.
- Циганок, О. (2021). Цифрові логопедичні тренажери в інклюзивній освіті. *Науковий вісник НПУ*, 4, 88–95.
- Чеховська, Н. (2018). *Формування мовлення у дітей молодшого шкільного віку*. Логос.
- Шевченко, Н. (2021). Медіаосвітні ресурси у спеціальній освіті. *Психологія і особистість*, 2, 97–104.
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2022). *Inclusive digital education*. <https://www.europeanagency.org/InclusiveDigitalEducation>
- UNESCO. (2021). *Strategy on technological innovation in education (2021–2025)*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375776>

REFERENCES

- Barsukovska, H. (2024). Model of speech therapy work with preschool children with phonetic-phonemic speech underdevelopment. *Society and National Interests*, 4, 234–246. [in Ukrainian]
- Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024, June 7). On approval of the National Strategy for the Development of Inclusive Education until 2029 and approval of the operational action plan for its implementation (Order No. 527-r). *Zakon.rada.gov.ua*. [in Ukrainian]
- Chekhovska, N. (2018). *Speech development in primary school children*. Logos. [in Ukrainian]
- Dychkivska, I. (2025). Innovative technologies in correctional and speech therapy work with children with special educational needs. *Perspectives and Innovations of Science*, 3, 465–473. [in Ukrainian]
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2022). *Inclusive digital education*. <https://www.europeanagency.org/InclusiveDigitalEducation>
- Halushchenko, V. (2016). Application of innovative speech therapy technologies in correctional work with children with speech disorders. *Current Issues of Correctional Education. Pedagogical Sciences*, 7, 62–70. [in Ukrainian]
- Hrynkova, N., & Shagai, N. (2024). Modern aspects and directions for improving speech therapy work in inclusive resource centers. *New Pedagogical Thought*, 4, 50–54. [in Ukrainian]
- Klepar, M. (2022). Use of music therapy in working with primary school children with special educational needs. *Scientific Notes of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, 206, 37–43. [in Ukrainian]
- Kozlovskaya, O. (2022). Innovative tools in speech therapy practice. *Habitus*, 34, 112–118. [in Ukrainian]
- Kurienkova, A. (2023). Innovative technologies of speech development in speech therapist practice with children with general speech underdevelopment. *Current Issues of Humanities*, 62, 248–254. [in Ukrainian]
- Liashchenko, V. (2024). Modern information technologies and game methods in speech therapy correctional work. In *Natural Sciences and Education: Current State and Development Prospects* (pp. 310–313). [in Ukrainian]
- Prytykovska, S., Hirenko, N., & Spivak, L. (2024). Effective technologies in speech therapist work in preschool educational institutions. *Spirituality of Personality: Methodology, Theory and Practice*, 1, 161–174. [in Ukrainian]

- Shevchenko, N. (2021). Media education resources in special education. *Psychology and Personality*, 2, 97–104. [in Ukrainian]
- Stakhova, L. (2021). Application of sensory integration elements in speech therapy work with preschool children. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 151–156. [in Ukrainian]
- Tarasevych, O. (2020). Art therapy in correctional and developmental work. *Special Education*, 3, 56–63. [in Ukrainian]
- Tkachenko, T. (2019). Information and communication technologies in speech therapy. *Pedagogical Innovations*, 1, 44–51. [in Ukrainian]
- Tsyhanok, O. (2021). Digital speech therapy simulators in inclusive education. *Scientific Bulletin of NPU*, 4, 88–95. [in Ukrainian]
- UNESCO. (2021). *Strategy on technological innovation in education (2021–2025)*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375776>
- Voloshyna, L. (2020). *Correctional pedagogy: Theory and practice*. Nauka. [in Ukrainian]
- Zhadlenko, I. (2015). Innovative approaches in speech therapy work with children with special needs using correctional and compensatory technologies. *Current Issues of Correctional Education*, 6, 106–117. [in Ukrainian]